

S

s	asi (<i>Bude toho s pútřetího centa.</i>)
s de kým	s kýmkoliv
s kožů	ve slupce (o bramborech)
s obůch stran	z obou stran
s pokojem	na pokoji
s tichů dušů	potichu
s tým	s tím
s, se	asi (<i>S pět, ze šest.</i>)
sa	se, sebe
sa ně zdá	zdá se mi
sa, se, si	se, si - zájm. zvrtná bývají v nářečí velmi často na prvé místě ve větě (<i>Sa ně sníl nepěkný sen. Si myslí, že není nad něho.</i>)
sad'ák	koš na brambory
sad'ění	sázení (rostlin)
sadit'	sadit, sázet, vysazovat
sadit' pod motyku	sázet brambory do vykopených důlků
sadivo	vše co se sází
sádka	obilí na mlatě prostřené k mlácení
sádlit' sa	usazovat se (sedat si zeširoka a pohodlně)
sad'úvat'	sadit, vysazovat (občas)
sáh	délka rozpětí paží (hrubá, nepřesná míra); 2. sáh vídeňský (6 stop) = 1,896 m (český = 1,774m); 3. sáh čtvereční = 3,59 m čtver. (st. rak. ploš. míra)
sáhovica	tyčka (měřítka) dlouhá 1 sáh (1,8 m) na poměřování hraní
sajdáček	vole drůbeží
sajdačka	kabela z plátna
sajdák	kabela boční houněná pastevecká; 2. nůž pastevecký, dýka; 3. břicho (<i>pejor.</i>)
sak (Z)	pás červený na mužském svatebním kroji
sakra!	zaklnutí (<i>Sakra, mokrá!</i>)
sakranácky	sakramentsky, velice, důkladně
sakrovat'	nadávat, sakrovat
sakry	neurčitý vjem ("byť v sakry" - zmizet; "sto sakrů" - mnoho potíží)
Saks	Sas
sakumpak	se vším všudy, vše dohromady
sakumpikum	všechno bez rozdílu
sakva (B)	sakra (zaklení)
sála	sele
saľajka	potaš, uhličitán draselný (vyráběný z dřev. popela)
saľajkářna	výrobna potaše, "saľajky"
saľajkář	výrobce "saľajky", potaše (pro výrobu skla)
saľajňa	viz "saľajkářna"
salár	příspěvek na církve (u evang.)

salaš (z rm.)	chatrč pastýřská na horách pro ubytování bači a valachů; 2. soubor technických zařízení potřebných k horské pastvě (souč.: "košár s honěnicí, strungú a stáním, pajta, komárník, solisko, ježovina, bříla, náčiní")
salaš ž (B)	stádo ovec
salaš kravský	salaš horský (též "stánisko"), na němž se chovají krávy a jalovice, s nimi 4-5 ovcí, někdy i koza (<i>zániková forma salašnictví, protože těžištěm chovu není již sýr, ale vlna a maso; mléko již jen pro domácnost</i>)
salaš míšanický	salaš, v němž jsou ovce několika majitelů - "míšaníků"
salaš spolkový	viz "salaš míšanický"
salašák	ovčák na salaši, valach
salaše horské	salaše různého dobytka na horské pastvě (salaše ovčí, kozí, kravské)
salašnické náčiní	nádobí salašnické potřebné pro výrobu ovčího sýra (<i>názvy: "kotlík, kumhár, zubovica, geleta, šibenička, bačívka, psík, vahadlo, topárka, harfa, črpák, hrudařka, putyrka, masnica, láhvica, láhvík"</i>)
salašnický	pastevecký
salašnictví	chov ovcí
salašník	vlastník salaše
salašovka	trumpeta signální ze dřeva
salašské právo	viz "vašašské právo"
sám	sám, samý
sám čirý	jen takový, samý takový
sám samučký	zcela osamělý, zcela opuštěný
sám, -á, -o	samý (<i>Rola je sám čirý těžag, samá tráva.</i>)
samec	samec; 2. brambor po odkrojení oček k sadbě
samek (Vs)	jen samotný (<i>Budeme jest' zemňáky se samkem.</i>)
samo	samozřejmě
samodruhá	těhotná
samodřevěný	celodřevěný
samochť'a	o vlastní vůli, z vlastního rozhodnutí
samojed	nenasyta
samojedník	samotář, obyvatel samoty
samoleze (F)	lejno
samopašný	zbojnický
samosebú	samozřejmě
samotíha	orba lidským záprahem (v horách)
samotisko	samota
samotížky	sáně pěší
samučký	osamocený, opuštěný, osamělý
samý	týž
samý nejlepší	nejlepší ("samý" vyjadřuje zesílený 3. stupeň)
sánca (Vi)	sánky
sáně dlúhé	sáně na převážení klád
sáně horové	viz "svlačák"

saně kusové	sáně na převážení zboží (pro koňský potah)
saně	sáně (druhy: "rodle, pěšačky, klaky, šnepky, svlačák, krčadla, samotížky, hnojky, saně kusové, torbica, kladňačky, saně dluhé") <i>díly saní: "sanice, hnátky, násady, strmohlavec, snice, zdírka, oje, lany (provaz nebo řetěz), klanice" (přední konce sanic jsou "k'lače nebo křivice", zadní "serypatky")</i>
sanica	prkno, trámec po němž kloužou sáně; 2. sníh uježděný, vhodný k jízdě sáněmi; 3. čelist
sanisterka	torba, mošna (též "tanistra")
sanytr	ledek sodný
sarpat' sa + sarvaš	sápat se; 2. chvástat se viz "tarvas"
sasa! (B)	povel kravám a volům k zabočení doprava
sázat'	sázet; 2. kráčet dlouhými kroky
sazi, -dzi mn.	saze
sbíják	pomocný stavec užívaný při sestavování bednářské klenby
sbírané mléko	mléko bez smetany
sbohem	sbohem, pozdrav na rozloučenou
scák	proud potu na tváři
scala	člověk, který často močí, nebo se pomočuje
scaloň	dítě, které se už nekojí
scance	moč lidská (barvila se jí "huňa")
scaní	močení
scánkař	soukeník, který užívá k barvení sukna lidskou moč; 2. lidový léčitel, léčící podle vzhledu moče
scánky	moč
scápat' sa	opít se
scat'	močit
scípat'	zdychat (o zvířatech)
scíplina, -lotina	zdechlina, mršina; 2. nedomrlec
scíplý	uhynulý
scípnút'	pojít, zdechnout, zemřít (<i>pejor.</i>)
scúdit'	vyčistit (obilí přes "řičicu")
scvrklý	seschlý, svraštelý, smrštený
scvrknút' sa	svraštit se, srazit se, seschnout
sčapkat'	stloukat malé množství smetany
sčípalky mn.	křížaly
sčíríkotat' (Vi)	štěbetat (o vlaštovkách)
sčuchlý	domluvený, smluvený
sčuchnúť sa	domluvit se, smluvit se, držet pohromadě; 2. zamilovat se
sčuchnúť sa	zamilovat se, oblíbit si, spřáhnout se
sčúplý	slabý, štíhlý, sražený, smrsklý, malý, vyzáblý (<i>Thustý po hubě, ale takto v těle sčúplý.</i>)
sčútroba	lačnost, prázdný žaludek
sec	sekáč (kdo seče)
séct'	séci, kosit

seč	louka horská (s ojedinělými stromy), mýtina, paseka, neosazené "rubisko" (<i>Myslivec mu kúsek seče nechál.</i>)
sečba	sečení trávy, senoseč
sečby	sena
sečení	kosení
sečka	řezanka, sláma na drobno nasekaná
sečkářna	řezárna slámy
sečkovica	zařízení na výrobu řezanky (pův. ruční - upravenou kosou, později rotačními noži)
sed'ačky	v sedě
sedat'	sedat; 2. zapadat (<i>Slunéčko už sedá.</i>)
sed'ění	zasedání
sedět' hubú (na)	hubovat, mít spadeno, často někomu nadávat
sedět' sedmem	sedět a ani se nehnout
sedlačina	sedlačení
sedlaňa	husa bílá se sivou skvrnou na hřbetě
sedlastý	s bílou skvrnou na hřbetě (holub)
sedlatá	husa černá a bílá na lopatkách
sedlisko	sedačka, posed; 2. sedadlo židle
sedlý	nízký
sedmák	peníz měděný v hodnotě sedmi krejcarů
sedmerka	viz "sedmák"
sedmina	název karty (též "osmina, devina")
sédmy	sedmý
sednúť si	sednout si; 2. zasednout si (na koho)
sedum	sedm
sedumnást	sedmnáct
sedumnásté roky	léta 18. století (též "osumnácté roky")
sed'úvat'	sedávat
sehnat'	vyhnat z usedlosti
séjat'	set, vysévat
sekáč	nástroj k osekávání větví listnatých stromů při přípravě "letiny"
sekance	sekané broky
sekanička	sekáček
sekútný	zlý, týrající ("sekútná baba")
sekyra	sekera
sekyrník	dřevorubec, tesař
sel	přípona -sud, -sem ("posel, do-"), viz též "-kel"
sela	sele
selungat' sa	toulat se
sem, bysem	jsem, bych - bývá v nářečí někdy na prvním místě ve větě (<i>Sem žnúl. Byste sa ně byli smíli.</i>)
semenčí	viz "semenec"
semenec	semenec, plody konopí
semenní	semenný, ponechaný na semeno ("zemňáky, hlúby")
semeno (Z)	včelí vajíčko
semetryka	ženština, zlá baba

semkaj	sem
semtam	někdy
semtamhuk	hoblík na louče
semy tamy (R)	sem tam
semýščí	plevy s prachem zbylé po ručním čištění obilí
sena	kosení a sušení trávy
sendit (B)	zdát se, snít (se) (<i>Co sa ti zas sendilo?</i>)
senepolétr	senesové listí
senina	viz "trusina"
seniny	drtiny ze sena
seno	seno (<i>etapy sušení: "pokos, babinec, okříšla, ostrévka"</i>)
senoděla	senoseč
serp, srp	srp s úzkým pilovitým ostřím, jímž se žalo obilí
servét	ubrus
servít	servítek, ubrousek
serygaťa	poseroutka
serypatky mn.	zadní část vozu, saní nebo lyží (<i>Stojí na serypatkách.</i>)
sesla	židle
sesla	židla
sestavovat'	sestavovat dušky do klenby bedna
sét'	sít, vysévat
seťa mn.	setby (obilí)
sev	setí ("režný, žitný sev")
sfanfrnit' sa	zbláznit se, zblbnout se (do někoho)
sfukarovat'	vyčistit obilí fukarem
shorcovat'	spadnout, sjet (shora dolů)
shovárat sa (B)	domlouvat se, hovořit s někým
shrčat'	spadnout s něčeho
shrčat' sa	shluknout se, seběhnout se
shřňat' obočí	zvedat obočí vyzývavě
schabit', -bnút'	vzít, ukrást
schabrat' sa	vzchopit se (též "zbrchat' sa")
schlamstnúť	polknout, spolykat (ve spěchu)
schlop	vikýř velký (na chlévě, má dveře)
schlopec	vikýř obyčejný (na chalupě, nemá dvířka)
schľubnosť'	vychloubání
schľubný	chlubivý
schmatit'	uchytit, sebrat, popadnout, shrábnout (<i>Schmatil gatě, utekál.</i>)
schmatnúť	viz "schmatit'"
schod	ubývání Měsíce, poslední čtvrt (<i>Měsíček roste a schodí.</i>); 2. západ slunce; 3. úpadek
schodit'	scházet (s kopce); 2. prochodit, pochodit; 3. vzcházet, klíčit; 4. ubývat (o Měsíci)
schodit' sa	scházet se, shromažďovat se
schodky	schůdky; 2. zástřihy ve vlasech
schodná voda	voda léčivá nabraná ve "schodnici"
schodnica	místo soutoku dvou potoků

schod'úvat' sa	scházívat se, shromažďovat se
schody mn.	žebř na půdu s prkénky místo příčelů
schody mn.	schody, žebřík na půdu
schody na húru	schody na příčné zdi od komory
schop	schopnost
schopy	vlohy
schóř (M)	tchoř
schovat' si	ušetřit, nahospodařit si
schrana	úkryt, skrýš
schráníť	uklidit, ukryt, uložit na chráněné místo, schovat, sklídit (obilí)
schraňování	sklizeň
schraňovat', -úvat'	sklízet; 2. schovávat, uschovávat, ukládat, dělat zásoby
schrastít'	pořídít si, posbírat, dát dohromady
schrobavět'	zčervivět
schublat'	smotat, zmuchlat
schýtat' sa	mluvit ze sna, blouznit, mít halucinace (v horečce)
schytít'	chytit, popadnout (<i>Schytíla na sebe šatku.</i>)
schytít' sa	vyléťt, vzletět, uletět (<i>Schyt'aci sa, leťél.</i>); 2. sebrat se, zvednout se a náhle se rozhodnout k odchodu; 3. strhnout se (<i>Schytíl sa povichr.</i>)
schytrovat'	chytře provést
si	přípona -si ("gdosi, co-, kdy-, jak-" ap.)
si-i	jsi-li
Siberija	Sibiř
sibéryja	zima krutá
sičat'	mrholit
sidla [sy]	osidla, oka na ptáky
sidlo	osidlo
sifón	sodová voda
sigot'	bylina ?
síh	viz "síha"
síha	délka rozpažení (též "sáh"); 2. hranice dřeva; 3. tyčka provlečená rukávy jako trest pro nápadníka, který někomu "leze do zelá"
sihla	vlhká louka nevhodná pro pasení, mokřina na poli
sihlovitý	bahnitý, mokrý
síhnút'	sáhnout
siholit'	mžít, pršet drobounce, mrholit (též "sihlačit")
sihúlka	drobný deštík
síjat'	set (obilí), vysévat
sík	přípona -si ("kdosik, kdy-, co-")
síla [sy]	síla; 2. mnoho, spousta ("síla chlapú"); 3. velké množství (<i>Mjél peněz sílu.</i>)
silaba	slabika; 2. část skladby
silisko	velká síla
sílit' (na)	naléhat, usilovat o něco, vyvíjet nátlak, přitlačovat (<i>Sílili naň hrubo. Nesil tak na pílu.</i>)
sílit' na sebe	nakládat na sebe nadmíru

sílit' sa	dřít, pracovat do úmoru
silný [sy]	tlustý, mající určitou tloušťku
silú mocú [sy]	násilně, vší silou, mermomocí, za každou cenu
síň	předsíň, síň proti dveřím
sinál	hřib kovář nebo koloděj (též "sinák, modrák, ľuháč")
sinalák	klobouk "širáň" vyrobený z houby choroše
singulárni hora	les, který vlastní více podílníků
singularysta	podílník
sinný	síňový (v síni)
sípět'	sípat
siplavý, -o	sípavý, -ě
sírka, -ky	zápalka, zápalky; 2. fazole velké, sírové barvy
sirkový	sírný
sirota [sy]	sirotek
sirotka	chudobka, sedmikráska
sítko	sítka; 2. síťovaný přechod mezi "zúbky a čepcem"
síto	síto, řešeto (druhy "řičica, žebro, podsívka")
sivák	vůl z uherských stepí
sivastý	sivý
sivé oči	modré oči
sivek	šedivec; 2. kuň šiml, bělouš
sivnut' (F)	šedivět
sivo	setba, setí, vše co se seje
sivula	holubinka nazelenalá
sivula	sivá kráva; 2. holubinka nazelenalá
sivý	šedý
skácat' sa	neuskutečnit se, vzít úmysl zpět (<i>Svad'ba sa skácala.</i>)
skála (R)	skála; 2. lom na kámen
skálí	kamení
skalistý	skalnatý
skáka	viz "hromadnisko"
skapat'	zdechnout, pojit
skartit'	vybít, pobít, pozabíjet; 2. zkazit, nepodařit se (<i>Skartilo sa mu to.</i>)
skélko	sklíčko, tabulka skla
skelný	skleněný
skepkovat' (M)	zrazovat, rozmlouvat
sklad	hromada kamení mezi poli (na kterou se ukládá sesbírané kamení); 2. pole s brázdami naoranými do středu pole
skládat' (sa)	skládat obilí (do "kořkú", mandelů nebo "křížatek" - R); 2. kozdělavat (oheň); 3. svádět vinu; 4. skládat se (na kostel); 5. spoléhat se
skládat' sa (na co)	spoléhat se na něco (<i>Člověk sa pořád' na cosi skládá a očkává.</i>)
skládek	hromada kamení
skládka	hromada sesbíraného kamení; 2. brázda; 3. sklad dřeva; 4. sbírka (na kostel, varhany ap.)

sklapnúť	zavřít (knihu)
skleňák	nádoba ze skla
sklénka	sklenice, láhev
sklénkař	podomní prodavač skleniček
sklenný	skleněný
sklépek	sklep, jáma na uskladnění brambor nebo obilí
sklepit'	klenout (strop sklepu)
sklopec, schlo-	vikýř ve střeše; 2. skříňka na chytání ptáků; 3. past sklopná; 4. vyklápěcí dveře na půdu
skludit'	uklidit, schovat, sklidit
skludit' sa	ukrýt se, schovat se
sklúzat'	sklízet, schovávat
skobla	škrabka bednářská
skókat', -kýňat'	skákat
skoky	honem; 2. nohy zvěře (zaječí, srnčí)
skoky!	honem, rychle, skokem, hupkem, úprkem
skokýcat'	skákat daleko
skolek	odpad při výrobě dřevěných lopat
skolenčit'	"zkolenkovatět" (<i>Réž nám skolenčila.</i>)
skolenčovatět'	zchromnout
skolhan	vysoký, suchý chlap
skomla	lakomec, skrblík
skomzit'	zničit
skonářit' sa +	rozvětvit se
skopit'	shrabat do kopek
skopnúť řepu	poranit si palec kopnutím o kámen
skorec	pták ?
skoro	časně, brzy; 2. téměř, málem
skorúčno	časně, velmi brzy
skorúčno ráno	časně z rána
skorý	ranný ("skoré zemňáky"), časný; 2. brzký
skořica	skořice
skosek	šindel zúžený; 2. klín
skosito	šikmo
skositý	šikmý ("rukávce skosité")
skotná ovca	březí ovce
skotný	březí
skotný křivák	nůž s dutým "klátkem" v němž jsou malé
skotúlat' (sa)	skulit se, skutálet (se)
skotúlit'	viz "skotúlat'"
skovaný	schovaný
skovat' (sa)	ukrýt (se), schovat (se)
skovávat'	schovávat
skradnúť sa	zmýlit se, nepochopit
skrajek	odkrojený vrch řepy
skrast' sa	přijít zkrátka, dopálit se, mít škodu (<i>S tú kozú sem sa hrubo skradl.</i>)

skrčat' sa	krčit se
skrojek	krajíc chleba
skrsnút'	zakrnět
skrúcat'	kroutit, zkrucovat
skrut	přádenko ?
skrutek	povřísl; 2. otýpka chrastí na zátop; 3. vích
skrutek bavlny (F)	předeno
skrútit'	zkroutit, stočit, zatočit
skrz teho	proto
skrz, -zevá	kvůli, proto, přesto, skrz(e), přes
skrzevá	ohledně
skřápat'	zmlátit (<i>koho</i>); 2. chrupavě sníst
skřečet'	sedět na vejcích (o slepici)
skřečka	kvočna
skřehnit' sa	škéřit se
skřek (Vi)	křik
skřekat'	křičet
skřekoň	křikloun
skřenčelý (Z)	neštípny (dobře se neštípající)
skřénit sa (B)	vysmívat se (viz též "škřénit' sa")
skřidélka	poklička
skřidla	poklička; 2. taška střešní
skřidla	poklička
skřich	zásobnicová truhla (též "súsek, štrych")
skřich (Z)	moučná truhla
skříp	husí křídlo vysušené (na vymetání)
skřipadla mn.	zařízení, pomocí něhož se spojovalo táhlo jařma ("kluka") s plužnými kolečky
skřipce	viz "skřipky"
skřípit' sa	přít se, hádat se
skřípka	mrzutost
skřipky, -ple	housle podomácku vyrobené
skříšeň	slavnost vzkříšení na Bílou sobotu; 2. zmrtvýchvstání Krista
skříž	děšť v zimě mrznoucí, krupky
skuhýkat', -ňat'	viz "skujíkat"
skujíkat'	naříkat, plakat, bědovat, ječet, skučet, kvílet, výt
skúkat (B)	viz "skujíkat"
skulinář	deska zadlabaná do trámů (kryje mezeru s "vymšením")
skúlit' sa (R)	schoulit se
skúpoň, -páň	lakomec
skupúvat'	skupovat
skúpý	skoupý
skúšat'	zkoušet
skut'	domluvit, smluvit, dohodnout
skutálat' sa	skutálet se
skvasit'	dohodnout, pořídit, sjednat, dosáhnout, svést, vyjít (<i>Nelza s ním nic skvasit'.</i>)

skyba, -bka	krajíc, skýva (půl krajíce ukroj. z jedné strany)
skyda	žena velká a silná (nikoli však tlustá)
skyje	lyže
skynožený	zničený, poškozený
skynožit'	zničit, pokazit, poškodit
skyslit'	zoctovatět
skysnút'	zkysnout; 2. zůstat někde dlouho
skyst'	zkysnout
skýščit' sa	zkysnout, srazit se (o mléce)
slabo	slabě
slabota	slabost, mdloba
slabučký	slabý, slabounký
slač	svlak
slačat (B)	chtivě hledět (viz též "slačet")
slačat' (na keho)	dychtit po darech
sláčit', -čet'	dychtit, číhat, vymáhat si, přiživovat se (i když by se mohl sám o sebe postarat)
sládež	sladkost
sladist' (R)	děšť na pole ozářené sluncem
sládit'	slídit, závistivě zírat
sladkavý	nasládlý
sladké dřevo	kořen lékořice
sladkohubý	úlisný
sladký trh	trh konaný před Vánoci
sladký trh (B)	trh konaný před Vánoci
slad'účký	slad'ounký
slad'unký	sladký
slak (Z)	svlačec
sláma cepová	sláma vymlácená cepy
sláma dlúhá	sláma cepová nepomuchlaná
slameňák	ošatka, "okřín" slaměnný
slaměnc	slaměná nádoba, ošatka (též "slameňák")
slamět'	viz "klamět"
slamina	slámka, stéblo
slamjanka	slaměnka
slaniny mn.	slanina, špek
sláveček	perlička zlatá
slavník	viz "žaltář"
slávořit' +	hovořit, vykládat
slech	spánek (postranní část hlavy); 2. sluch
slepcovat' sa	pracovat po nocích při malém světle
slépčí	slepičí
slépka (J)	odrostlé kuře, dokud nesnáší vejce
slepoň	slepec (zhrub.)
slepý guláš	fazole s kukuřičnou kaší vařené v podmásli
slepý prah	viz "ledaco"
slevaňa	viz "kadečka" (máslo se postupně slávalo)

slez	sléz lesní
sléz	proskurník lékařský
slezaňa (F)	lenoch
slezena	slezina
slibka	dívka, která porušila slib věrnosti (po smrti láká muže k tanci)
slibovica	slivovice
slimáčit'	jít pomalu
slín	jíl
slínovačka	slínovitá půda, slínovice, cihlářská hlína
slínovica	půda, která drží pevně pohromadě, jíl
slintat'	slinit
slivy (B)	švestky
slíž	mřenka
slížence	podlesníky (pečivo podobné lívancům, ale pečené na zelných listech v peci), (též "podlesníky")
slizeť	prýštit
slizký	kluzký
slížky, slí- mn.	nočky
slnko (Vi)	slunko
sloboda	období mezi propuštěním a novým nástupem do služby (pachoľka, dívky, pohúnka), od Štěpána do Nového roku; 2. volný den ve službě (Má slobodu, šel tančit'.)
slobodná chasa	svobodní mládenci a děvčata
slobodnica	děvče svobodné
slobodník	svobodný sedlák (<i>zpočátku jím byl jen fojt, později i ten, kdo se vykoupil z poddanství</i>)
slobodný	svobodný
sloj	puklina v kameni
slopačka	nápoj dobytku, okal
slopat'	pít (o dobytku); 2. chlastat, opíjet se, nepít s mírou (kořalku)
slota	nepohoda, slota; 2. darebák
Slovač	lidé ze Slovenska
Slováky	Slovensko
slovečko	slovíčko
slovéčko	slovíčko
slovenka (F)	ovce ze slovenska
slovénko	slovíčko (důvěrné)
Slovensko	kraj Slovácko
slovenský	slovácký
složený	sezdaný
složít' oheň	zapálit oheň
složít' ruky	sepnout ruce
složný	snášenlivý, hodící se k sobě, mírumilovný
slp [dl.ř] (Vi)	sloup
slučka	mašle, smyčka, uzel; 2. oko, drátěná smyčka
sluhovat'	sloužit
slúchat' sa	snášet se, vycházet s někým (<i>Nemožú sa spolu slúchat'.</i>)

sluka	uzel velký ozdobný na "rúšce" (též "hořubica")
slúnečno	slunečno
slúnko, -néčko	slunko, Slunce
slúp	sloup
slúpec	součást hrabí v níž jsou upevněny zuby
slúpek	držadlo s ostřím na "útomníku/vtěraku")
slúpek (Z)	stéblo
slúpica	příčel vyztužující oblouk "hrabice"
slúpica	součást "lepáku" (vyztužení "oblúku")
služebná	služčí, související se službou
služebnosť	služba, pracovní povinnost
slýchat'	slýchávat
slýš	vranka obecná (ryba)
slýšúvat'	slýchávat
slzet'	vytékat po kapkách, vlhnout
slzký	slizký, kluzký
smažené trnky	švestková povidla
smaženica	smaženice
smažit' trnky	vařit povidla
smek	skok
smékat'	skákat
smeknúť	stáhnout z kůže
směšno	směšně
smetanica	sběračka na smetanu z lipového dřeva
smetina	smítko
smetiny	smetené nečistoty, zbytky
smetiť	rozhazovat smetí, dělat nepořádek
smíchy	smíchem
smíjat' sa	vysmívat se
smít' sa	smát se, posmívat se
smjad, sňad	žízeň
smjadný, sňa-	žíznivý
smochlit'	slzet, plakat
smochlivý	plačtivý, deštivý
smok	had, požírající lidi i dobytek (též "zmek, zmog, zmok")
smola	smůla, nezdar; 2. pryskyřice, smůla
smola bílá	smůla tavená (přecezená)
smola černá	smůla ševcovská a lodní (zbytek při tavení)
smolák	džbán vysmolený; 2. bota se švem vzadu
smolár	"hrč" na kmeni, suk
smolit' sa	vrtět se, kroutit se
smolňáček	druh raráška
smotľacha	obilí nevyčištěné (s plevelem)
smrad	zápach, puch; 2. nadávka
smradlák	hadovka smrdutá (též "čertinec")
smradlavec	viz "smradlák"
smrad'och	ten kdo páchne a smrdí

smrad'utý	smrdutý
smrady	smradem (<i>Nemoh smrady obstát.</i>)
smřčat'	namítat
smrdět'	páchnout, zapáchat (<i>"smrdí grošem, málem, čertem, hadem, židovinu, gořalú, jak cap, jak dudek, jak rasú pytel" ap.</i>)
smrečák	větší smrk
smrčí	smrkový les, smrčí
smrek	smrk
smrh	smrž jedlý
smřkat'	smřkat
smrt'	smrt
Smrtná neděla	počátek jara (vynášela se "mařena") - dva týdny před Velikonocemi
smrtnica	smrtná neděle; 2. viz též "mařena"
smuda	ničema
smutný	špatně rostlý ("smutná réž")
smyčit'	tahat, vytahovat, vléci, smýkat
smyčka	krátká kláda vlečená po sněhu
smyčkař	pytlák okař
smyk	hromádka větví svázaná řetězem nebo provazem ke stahování; 2. velký bukový kus; 3. rýha, žlab, jímž se stahovalo dřevo; 4. lump, otrhánek; 5. viz také "smyčka"
smýk!	šup!
smýkat'	smýkat, tahat, cloumat; 2. vláčet, stahovat dřevo ve "smykoch"
smýkat' sa	osopovat se (na koho)
smýklý	opilý
smýknút'	smýknout; 2. ukrást; 3. uhodit
smýknút'	odskočit (prudce)
smýknút' (sa)	trhnout, smýknout; 2. uhodit; 3. opít se
smykula	žena lehká
sná	viz "snád"
snád'	prý, možná, snad (<i>Snád' ste byli na púti?</i>)
sňad	žízeň
snědek	nemoc
snědý	tmavý (chléb, mouka, těsto - ne "černý")
sněh	sníh
sněh krúpkovitý	sníh sypký, zledovatělý (firn)
sněh plástovitý	sníh v plástech, v kusech
sněhová voda	jarní povodeň
sněhule	sněžnice
snět	trup těla, tělo bez hlavy; 2. kmen stromu
snět'	příčný řez pilou do kmene stromu
sněžnice	kroupy (ledové)
snica	snice (podpěra žebřin vozu)
snice mn.	rozdvojená část předku vozu, na jehož koncích je upevněna "podjížd'a" (do přední části se zasouvá "oje")
snídání	snídaně

snít' sa	zdát se (ve snu)
snoha (B)	haluz, odnož, dvojkmen (též "panoha")
snohál	"ogar" nebo výrostek s dlouhýma nohama
snoplák	nadávká nedospělému chlapci
snovaldica	zařízení k převíjení nití z cívek na "snovaldo" (<i>součásti: "píščelník s 12 píščeli/cívkami, snovaldica, snovaldo s kříži"</i>)
snovaldo	držák osnovních nití ručního stavu, osnovní vál (též "návoj")
snuh	svatba
snút'	snovat
snút' sa	sunout se, vyletovat, vylézat, plazit se ("roj, had sa snuje")
sobáš	svatba
sobášit' sa	ženit se, vdávat se
sobě (M)	si (především na Meziříčsku)
sobit' si	přivlastňovat si
sobný	podsaditý, zavalitý; 2. hrubý, nadutý, drzý, domýšlivý, zpupný
sócat (B)	strkat, vrážet (do někoho), (viz též "sótat")
sočanka	sirup z javorové mízy
sočit'	zlobit se
sodovčák [v/f]	láhev na limonádu s pérovým uzávěrem
sodovják (M)	láhev na sodovku
sodovka [v/f]	limonáda
sofky	čepy
socha	podpěra z rozsochaté větve
soja	viz "soják"
soják	sojka (<i>Vřěšče jak soják.</i>)
sókat'	užívat v nářečí "só" místo "jsou" (Hanáci)
sokolovňa	sokolovna, tělocvična
solisko	místo vyložené plochými kameny poblíž salaše, na které se ovčím 2x týdně sypala sůl; 2. korýtka dřevěné dlouhé pro tentýž účel
solnica, -nička	slánka, nádobka na sůl
solný	prodavač soli
solotit'	lát, nadávat
somár	osel; 2. hlupák
somíca (M)	??? ("stavjat', kučovat' dřevěné somíce"), snad pařez
somlat'	mrmlat (tento zvuk vydává dobytek při pastvě je-li znepokojován)
somrat'	žebrat
somtát'	polohlasem nadávat, huhlat, brblat
sopel	nosní hlen
sopláň, -loň	usmrkanec
soplavka [v/f]	rýma
sopliduda	usmrkanec
soplit'	smrkat, posmrkávat; 2. poprchávat, mžít
sopúch	komín ("dýmnik") vyvedený jen na půdu odvádějící kouř z pece; 2. větrací díra ve stropě jizby nebo sklepa
sorta	třída zboží, druh
sota	úder
sótat'	strkat (do koho), cloumat (kým) (<i>Posótát ňa.</i>)

sotit'	nevražít, nadávat, vyhrožovat
sótnút'	udeřit, praštit někým o zem
sotonit'	žadonit
sotor	tlumok, kabela; 2. brašna řeznická z rákosu; 3. "ogar" nebo výrostek, který je tvrdohlavý
sotrcat	cloumat někým (sem a tam)
sotrcnúť	šťouchnout do někoho
sotúrek	pytlík na školní potřeby
sotúrek	tlumok malý na školní potřeby
sotýsat' (sa)	žďuchat (se), strkat (se)
sovistý	sově podobný
spáciť sa	neposlechnout, vzdorovat, vzepřít se; 2. vzít zpět, nesouhlasit s ujednaným
spačovitý	jankovitý
spád	zájem, snaha (tak učinit); 2. směr (cesty)
spadek	rez obilná, padlí; 2. nezralé ovoce spadlé se stromů
spadky	rosa
spadnúť	spadnout; 2. zhubnout, ubrat na váze
spády mn.	záměr, úmysl; 2. chození k jednomu cíli
spachtovaný	pronajatý
spachtovat'	pronajmout
spajznút'	ukrást
spakostit'	pokazit
spakovat' (sa)	sbalit (se)
spál	výrůstek na kmeni šípku
spánembohem	sbohem, pozdrav na rozloučenou
spantaný	popletený
spantat' (sa)	poplést, přiotrávit (se) (<i>Všeci sú spantani šmatlákem.</i>)
spaprčený	potrhlý
spaprčit' sa	chovat se potrhle
spara	ochočená kvíčala jako návnada k čižbě
spára	styčná plocha dušek bedna
sparno	vedro, horko, parno
sparný	palčivý
spary mn.	místa nebezpečná
spárat'	chodit po "sparách"
spasený	spasený (dobytkem i Bohem)
spásly (Z)	schopný (<i>pejor.</i>) (<i>Ten je spásly neco dat! - nic nedá</i>)
spást'	vypást
spat'	ležet v hrobě, být pohřben
spátky	zpět
spatrybat'	zhltat, sníst, spotřebovat
spavýkaný	zhýčkaný
spavýkat'	zhýčkat
spažerkovat (Z)	sníst vše bez ohledu na chuť
spěčovat' sa	vzpouzet se, bránit se
spěš, -šej	spíše, snáze

spěšej	
spěšný, -o	rychlý, -e
spiksa	spiknutí, vzpoura
spina	lesní lučina
spínat'	vzpínat, spínat (ruce)
spínat' sa	vzpínat se, natahovat se, ložit po něčem, šplhat (<i>Spínal sa po mamě, po stromoch.</i>)
spinka	kůl držící hromadu dříví
spinka (Vi)	viz "šprušla"
spinka (Vs)	rozpěrka žebřin; 2. spona u mužské košile a ženských rukávců (správněji: "perleťová spinka")
spírat' sa	vzpouzet se, neuznávat názor jiného, odporovat, přít se
spírka	spor, hádka, roztržka
spisko	pelech, místo pro spaní, ležisko zvěře
spívanka	písnička
spjatý	spojený
splak	střecha ostrá, příkrá
splaka	půda splavená
spláknút'	spláchnout
spláknút' sa	zmýlit se
splantaný	pomatený, popletený; 2. pocuchaný, zamotaný
splantat'	splést, zmuchlat, zamotat, (též "po-, za-, roz-, vy-")
splasknút'	ztratit na objemu, odpuchnout
splasknút' (sa)	smrštit se
splašit'	obstarat, sehnat, opatřit
splašit' sa	zplašit se (<i>Koně sa splašily.</i>)
splavit' sa	zpotit se
splaz	viz "zátrh"
splet' sa	zbavit se (<i>Teho sa nespleješ!</i>)
spletený	zamilovaný (drží spolu)
spodánka (M)	spodnička
spodek	spodní mlecí kámen (pevný)
spodňáky	podvlékačky, dlouhé mužské spodky
spodní gatě	podvlékačky
spodní šatka	šátek červený bavlněný nebo vlněný (60x60 cm), nošený vdanými ženami pod horním šátkem (zakrýval vlasy; nosil se na jižním Vsetínsku a v povodí Senice)
spodnica	sukně spodní z bílého plátna, v pase našasená (též "rubáč"); 2. spodní deska na voze
spodoba	podoba, vzhled, vzezření, tvar
spojúvka [v/f]	steh, jímž se k sobě sešívaly pevné okraje plátna (nekladly se přes sebe)
spoľa, -ly	zpola, napolo
společník	podílník
spolem	spolu
spolica	kaše prosná zapečená s brambory; 2. směs pohanky s ječmenem
spolina	směs jarní pšenice a pohanky 1:1

spoľky	společné pastviny několika vlastníků
spomieť' (si)	vzpomenout (si)
spomínat'	vzpomínat
sponad	z místa nad
spopod	zpod, z místa pod něčím
spopřehazovat'	zpreházet
spopřevracat'	zprevracet
sporý	syťý, syťivý, vydatný, silný ("sporý chleba, múka, práca, chľap"
sporyš	námel, obilná plevel
spošika	šikmo, zešikma, koso
spovědelnica	zpovědnice
spoza	za, z místa za něčím
spozdaleka	zpovzdálí
sprašat' sa	doprošovat se, dovolávat se (Boha)
sprašná	březí (o kraličici)
spratek	psí nebo kočičí kůže vydělaná; 2. čtverák, šelma
správa	zařízení; 2. záležitost, potřeba (<i>Přišiel sem za svú správu.</i>); 3. úřední den na zámku
správa	oprava
spravedlivý	spravedlivý; 2. opravdový, skutečný, pravý (<i>To už je spravedlivá zima.</i>)
spravit'	opravit, udělat, vykonat; 2. podat zprávu
spravit' sa	ustrojít se, obléci se; 2. porovnat se, vyrovnat se (v dluhu)
spravit' si	připravit si, uvařit si
správně	levně, lacino (<i>Udělat mu to správně; kúpil to správně.</i>)
spravovat'	připravovat, nakládat ("spravovat' zelé"); 2. konat, chystat (pohřeb ap.)
spravovat' sa	strojit se, oblékat se do všedních šatů; 2. nabírat sílu po nemoci; 3. přetvařovat se (<i>Enem sa spravuj chromým!</i>)
sprostý	prostý, skromný, obyčejný
sprstvený	slepený, zplstěný (vlasy, vlna)
sprubovat'	vyzkoušet
sprúcat' sa	vzpouzet se, odpírat
sprúčený	vykroucený, nerovný, zkroucený (o dřevu)
sprúčit' sa	prohnout se
sprvška, - ku	zpočátku
sprysk	žíla kamene vystupujícího na povrch; 2. stupňovitě zamrzlý potůček
spřaha	spřežení koní dvou sousedů
spřatný	dobrosrdečný, nelakomý, přátelský
spředy	zepředu
spřejicný	dobrosrdečný
spřejný	štedrý
spřička	viz "skřička"
spřídy	dřívě, předtím
spřihání	spřahání různých zvířat do tahu (např. krávy a koně)
spřihat' (sa)	spřahat dohromady (cizí koně dohromady, příp. koně s krávou)

spříhnúť sa	spřáhnout se (potahem); 2. dohodnout se, shodnout se, vycházet spolu
spřihnutí	spřežení
spříkat' sa	protivit se, vzpouzet se
spuchlý	opuchlý, naběhlý
spuchnúť	otéci, naběhnout
spust	neomalenost, prostopášnost (<i>Krade ve spust - bez ostychu. Ve spust světa - prostopášně.</i>)
spúst'	deskami vykládaný "smyk"
spusta	neplecha, nepořádek; 2. viz také "pustota, dopusta"
spusta	mizerné počasí
spustačit'	zpustnout, nedbat o sebe
spustit'	slevit (na ceně)
spustit' sa	zpustnout, zhřešit, žít nemravně, změnit se k horšímu; 2. opustit, zanechat (<i>Né a né sa ho spustit'.</i>); 3. spolehnout se (<i>Néni sa možné v ničem naň spustit'.</i>)
spustovat'	dovádět, dělat neplechu; 2. nechat zpustnout
spútaný, -tňa-	spoutaný
spútať	spoutat
spytovať	pozorovat, zpytovat
sráč	záchod (venkovní), latrína
sračka	průjem, běhavka; 2. nevzhledná řídká směs
sračky	nechutná břevka; 2. řídké výkaly
srágora	zbabělec, slaboch
srala	člověk bojácny, poseroutka, bázlivec, zbabělec (též "prd'a")
sraligat'a	bázlivec
sranda	legrace
srandovní	směšný, legrační
sranec	výkal, lejno, hovno, prd, pšouk
sraní	kálení
srať	kálet, vyměšovat výkaly; 2. ulevovat si, smrdět; 3. dráždit, rozčilovat někoho (<i>pejor.</i>)
srať (keho)	rozčilovat (<i>Neser ňa!</i>)
srať hubú	blít, dávit (<i>pejor.</i>)
srať sa	bát se (<i>pejor.</i>); 2. zdlouhavě tvořit, provádět (<i>Neser sa s tým!</i>)
srať si	kálet si; 2. pohybovat se rychle (<i>pejor.</i>)
srážat'	kompletovat dřevěný výrobek z připravených součástí
srážat' vodu	vypouštět vodu
sraziť	odsekat přebytečnou hmotu dřeva na polotovaru
srditý	srdnatý
srchký	hrubý, tvrdý, drsný, nepoddajný (konopí, len, plátno); 2. trpký, suchý, nesoudržný (chléb, ovoce, kaše)
srn	srnec
srnča	kolouch, srnče
srnčí nožky	dříví nekvalitní
srnice	hlísty
srpeň	srpen

srský	nesourodý, drsný na omak, nepojící se
sršleň	sršeň
sršňák (B)	čmelák
srúbek	studánka s roubením krytá šindelovou stříškou; 2. sklípek na mléko (s protékající vodou)
srúbení	srub, sroubení, dolní část val. chalupy (<i>díly: "podešvy, slepé prahy, vázání srubu, podokenní prahy, vázání okenní a dveřní, závírka, podtrámnice, bidélka, trámy stropní, okapové prahy"</i> ; <i>trámy v rozích byly spojeny "modlováním"</i>) <i>Mezery mezi trámy byly "vymšené" mechem a zakryty "skulinářem"; srub byl postaven na podezdívce, v jejíž dolní části býval obvykle zabudován vchod do sklepa. Ochoz na podezdívce se nazýval "náspa", prostor mezi trámy a okapem "obzajt".</i>
st'a-	předpona -koliv, leda- ("st'agdo, -co, -jaký,-gde, -gdy" ap.)
st'aby	ledaže
stáčání	viz "cúdění"
stáčat'	stáčet, svinovat; 2. stáčet (vino); 3. postačovat, stačit (jídlo)
stáčat' (M)	stavět snopky ovsa nebo pohanky ("tácky")
stádco	stádo, stádečko
stádo	hejno
st'agde	ledakde
st'agdo	kdokoli
st'ahel	uzda, oprat'
st'ahle	opratě
stáhlý	utažený, sevřený
st'ahnút (B)	sloveso bez inf., užívá se jen v podmiňovacím zúsobu, obv. jen v min. čase (<i>St'ahl sem vědět - kdybych byl věděl; st'ahlas přijít - kdybys byla přišla; st'ahli sme to donést - kdybychom to byli donesli.</i>)
stahovat' sa	scházet se
stahúvat' sa	stahovat se
st'ajak	všelijak
stajňa	stáj
st'akom	komukoliv
stakrahová (Vi)	čert ho ví
stálý	věrný, stálý
stamocát'	odtud
stamotát', -tél	odtamtud
stamoty	odtamtud
stání	část chléva, v níž je dobytek krmen; 2. část košáru nebo ovčína v níž jsou ovce sehnány po vydojení
stanica	nádraží, četnická stanice
stánisko	soubor zařízení k letnímu ustájení hovězího dobytka na vzdálených horských pastvinách (obv. jen pro jednoho hospodáře)
stanovisko	viz "polednisko"
stanút'	vstát

stanúť si	postavit se (<i>Stanúl si přede dveři.</i>)
stanutý	vstalý, ten kdo vstal
st'apat'	sníst (<i>pejor.</i>)
st'apat' (F)	srážet (se stromu)
st'apčit'	sníst s mlaskáním
stará	manželka
stará baba	slepá bába (dětská hra)
stará hlina	člověk stářím sešlý
stará hráza (Vi)	starší žena, která se okatě chová jako mladice
stará koza	děvče odrostlé, které si počíná dětinsky
stará přča	viz "stará hráza"
stará svatka	žena starší určující chování nevěsty a družiček na svatbě
stará šatina (M)	kroj lidový
starat' sa	starat se, pečovat; 2. kvokat žalostně (o slepicích, když mají hlad)
staré ména hor	staré, již neužívané názvy kopců a pohoří: Cap, Vsacký Cáb (nyní Cáb), Uherský Javorník (Velký Javorník), Javorník nad Minaříkem (Javorník), Znakový Grúň, Holomúc (Ptáčnice), Makytka (Trojačka), Stoličný (Stolečný), Bereh, Berk (uherský název pro Javorníky)
staré ohřeblo	stará baba
staré roky	vysoký věk
staré svaty	pečivo svatební (dar nevěsty rodičům ženicha)
starec	stařík
stárek	čepec bílý
stárka	husa, která má housata
starkavět'	zrezavět (o plátnu)
staroba	stáří
starost'	stáří; 2. péče ("na starost'" - do péče)
starosta	starosta na vesnici (ve městě "purmistr")
starost'é	starostova rodina
starosvěcký	starý, zastaralý, staromódní, ortodoxní
starúčný	staříčkový, velmi starý, přestárlý
starý	starý (též "starúčný, stařučký")
starý hrčák (Vi)	starý bručoun
starý prď'a	starý slaboch, prď'ola
starý syr	brynza
starý, -rá (M)	manžel, manželka
stařat'	stárnout
stařena	žena stará (<i>pejor.</i>)
stařenka	babička
staří	předkové ("naši staří")
staříček	dědeček
stařík	starý muž (<i>pejor.</i>)
stařina	sádlo nekvalitní obalené plátnem a zauzené
stát'	stát, postávat; 2. mít cenu; 2. záležet (<i>Mu na tem nestóji.</i>); 3. mít na starosti (<i>Stóji to všeccko na mně.</i>)
st'at'	odbyt rázně, zkrotit; 2. setnout, stít (strom)

stat (B)	vstát, povstat
st'at' sa	opít se
staté	uskutečněné, co se už stalo (<i>Co sa stalo, je staté.</i>)
statečný	poslušný, hodný (<i>Statečný synek.</i>)
statek	dobytek hovězí; 2. majetek, statek
statek	dobytek
statíva mn.	stav tkací ruční tkalcovský i soukenický <i>součásti: "káčery, stavidlo/prsník, bidlo, svorka, paprstek, vratidlo, žaba/psík, podnožky, brdečka, návoj, taléře, barbora, palata, pražec, brdo, šince" (k příslušenství patřil též "sviják, kružec, piščelník a snovadlo")</i>
statý	uskutečněný, vykonaný, realizovaný
st'atý	pod'atý, opilý
staúvat' sa	stavovat se, zastavovat se (<i>Dycky sa u nás staúvát.</i>)
stav	stav tkalcovský; 2. splav; 3. kloub
stav súkenický	viz "statíva"
stav tkalcovský	viz "statíva"
stavec	kolénko na stéblu; 2. kotník u dobytka; 3. část dud; 4. oválný nebo kruhový pomocný přípravek k sestavení hrubé bednářské klenby (též "formír")
stávek	výšivka řetízková pro zpevnění rozparku "košule"
stávek (M)	splávek
stavění	chalupa, dům
stavidla	stavidlo
stavit' (sa)	stavit se (u někoho)
stavit', -vjat'	stavět
stavják	výtaha, opozičník, nafoukanec
stavjat'	stavět; 2. sestavovat, kompletovat dřevěný výrobek
stavjat' sa	provokovat, vyzývat, vytahovat se, stavět se
stavjat' sa hore-hore	stavět se (něčím lepším, vzdělanějším ap.)
stavjat' sa pánkem	stavět se na zadní nohy
stavjat' vrby	stavět se na hlavu, dělat stojky
steblica	stéblo
stěhniť sa	stísnit se, směstnat se, vejít se
stejnak	stejně, rovněž
stejnaký, -ko	stejný, -ně
stek	zlost, vztek
steklina	zlost, neuróza
stel ž	stelivo (obv. suché bukové listí)
stelná	březí
stěna	viz "boky"
stěnovica	kláda ke stavbě stěny chalupy, tesaná, čtverhranná
stěnúvka [v/f]	štěnice
stěr	setřené zbytky tabáku
stěrky mn.	nočky z hladké mouky a vody rychle promíchané, trhané; 2. mléčná polévka z nich
sterý	stý

stěřinky mn.	drobty (chleba)
stěřiny mn.	drtiny ze sena nebo jeteliny
stíbat'	upalovat, běžet
stíhat' sa	být za těžko (<i>Stíhá sa mu íť na rolu. Nestihál si k nám přijít.</i>)
stihnút'	stihnout, stačit (časově), dokončit (<i>Stihli ste dojít, už tam prší. Tak, že zme to orání stihli.</i>); 2. přistihnout
stín	duch
stínání barana	stětí hodového berana ("hoduly")
stínat'	kácet, stínat (stromy), utínat
stípat'	třít nouzi
stírání	roztírání, rozměňování (indiga)
stírat'	stírat, roztírat
stírka	nádoba na hnětení těsta
stískat'	mačkat, objímat
stískat' (sa)	tisknout, mačkat, objímat (se)
stíž, -ža	tíha, břímě (<i>Jak je to stíža?</i>)
stížeň	stížnost
stížný	obtížný
stlaní	bukové listí suché na podestýlku
stlat'	stlát
stlkačka [dl.ř]	máselnice
stlúkačka (B)	máselnice
stlúkadlo	píst "masnice" (kotouč s otvory upevněný na tyči)
stlúkat'	stloukat větší množství smetany
stlúkat' sa	plahočit se
stlúšča	tlustě, tak tlustě
stodola	stodola (<i>části: "humno, přístodolek, lešení, vrata, plevňa"</i>)
stodolisko	stodola
stodolúvka	trám neotesaný
stojačka	obilí na stojato
stojačky	stoje, vstoje
stojan	část ručního stavu na který se zavěsí "kyvy"
stojka	součást konstrukce "užičníku"
stojmo	na stojato
stoklas, -ska	plevel obilní, sveřep stoklasa
stokolo	právě tolik, co je potřeba (<i>Je teho stokolo, ani nechybuje, ani nenadbývá</i>)
stolárňa	stolařská dílna
stolář	truhlář
stolářský	truhlářský tovaryš
stolec	stolička pod nohy; 2. třínožka k dojení
stoleček	dětská sedačka z bukových štípů
stolica	lavice (kostelní)
stolica	lavice kostelní
stolica řezací	zařízení na ruční výrobu řezanky pomocí kosa s rukojetí ("kosířem")
stolička	židle
stolík	stůl malý, stoleček

stolkový	nábytkový
stolůvka [v/f]	hrubá plachta, kterou se pokrývá stůl ve všední den (ve svátek se prostírá "obrus")
stoly mn.	několik stolů sestavených pro svatební hostinu
stomlacha	obilí podřadné (zrno smíchané s plevelem)
stonák	sýček
stonat', -nkat'	sténat, naříkat
stonek	čtyři snopy ječmene, ovsa nebo pohanky, postavené k sobě na proschnutí
stonohál	stonožka
stopa	stopa vídeňská (12 palců = stěvíc) = 0,316 m (čes. 0,295 m)
stopčák	podhlavník naplněný stonky z draného peří
stopka	stonek z draného peří
storazú, -zi	stokrát
storočný	stoletý
stotina	setina
stoty	odsud
stračena	kráva strakatá
stradovat'	třít nouzi
strahovat'	hlídat, držet stráž
strachoprd	bázlivec
strachoprdný	bázlivý
strachy	strachem
stran	kvůli, z důvodu
straňák	oves, v jehož klasu je zrní obráceno jen na jednu stranu; 2. viz též "škobrták"
stránek (Z)	snop omlácený dříve než se rozváže
stranivá	stran, skrze
straňky	postraněk
straný	strýc
strašidla	ve valašských pohádkách a vyprávěnkách se vyskytují tato strašidla a duchové: "basrman, bohón, bohyňa, bosorák, bosorka, čarodenica, d'ách, haladryja, húkaľka, klekánica, megera, nemodlenec, poľednica, rarášek, sľibka, stryga, světlonoš, záhubenča"
strašiduša	strašpytel
strašný	značný
strava	luštěniny, kroupy, trhané krupky, kaše prosná a kaše pohanková
stravňa	???
strávník	podruh
strážit'	hlídat, sřežit; 2. klást nástrahy, osidla; 3. špehovat
strčný	čiperný, průbojný, energický, vlezlý
strela	střela
strela (ze s.)	výstřel, kulka, šíp (známe v úslovích "strela do teho!, jasná strela!, nech ťa strela vezme! ap.); 2. blesk s hromem; 3. kletba
strela do teho!	hrom do toho!
strelu!	do čerta!

strhlý	stržený
strhnúť z cesty	rušit v klidném umírání
strich	struk (též "cecek")
strmět'	stát, trčet
strmina	prudký svah, stráň
strnadi, -del	strnad
strňat'	trnout, bát se (<i>Strachy sem strňala.</i>)
strňat (Z)	trnout, bát se
strní	strniště
strnička	tetička bratrancova
strnisko	strniště
strnisko	strniště (dle plodin též "režnisko, pohančisko" ap.)
strništěný (M)	strniskový
strnožka	stonožka
strnutí	ochrnutí
strojena	žena fintivá
strójit' sa	oblékat se svátečně; 2. parádit se
strojný	vystrojený, nastrojený
stromláč	chvastoun; 2. dítě, které se počíná stavět na nohy ("stromláček")
stromlat' sa	stavět se (proti někomu)
strožoch	strožok
strúček	stroužek
strúci	lusky fazolové nebo hrachové
struh	pstruh; 2. nástroj pro výrobu drážek šindelů (též "výstruh")
struha	strouha (umělé vodní koryto), mlýnský náhon
struhák	struhadlo (na kopyta)
struhálko	struhadlo malé
strúhat'	hrát na basu; 2. strouhat pořizem, škrabat; 3. chrápat ve spaní; 4. krouhat (zelí); 5. bít řemenem
strúhat' zelé	krouhat zelí
struhátko	viz "struhálko"
struhavka	běhavka
strúhy	stolice bednářská, šindelářská (též "strýček")
strúhy zelové	struhadlo na zelí
struk	lusk
struk (B)	jahoda (druh), (též "bujnica")
strunga, -ka (z rm.)	branka k propuštění vydojených ovcí z "honěnice" do "stání" (z jedné strany "košáru" na druhou)
strup, -ek	strup; 2. scvrklý kožich
strupaňa	všední sukně
strúpek	kožich starý sešlý
strúžek	stroužek (česneku); 2. nástroj vystruhovací vsazený ve dřevě ("dračkový, rámový, šindelový"); 3. štěpina dřeva vzniklá při struhání šindelů
strúžek (M)	struhadlo na zelí
stružeň, -hák	hoblík na "světidla"
strúžky mn.	velké struhadlo (na zelí, řepu)

strúžňa	soustruh ruční jednoduchého provedení; 2. stolice na strouhání šindelů (též "koza")
strúžnica	stolice na vystruhování drážky šindele
strvání	setrvání, výdrž
strýc	strýc; 2. muž ženatý, muž starší obecně; 3. obřeznice na dřevo (též "strýček, strýc, dědek, strýcova stolica")
strýcova stolica	viz strýc
strýček	stolice dřevěná na ořezávání šindelů pořizem; 2. stolice bednářská (též "strýc, strýcova stolica")
strýfjat' (sa)	strefovat (se)
stryga	čarodějnice, divoženka
stryk (F)	strýc
stryná	teta, tetička (<i>příbuzná</i>)
strz (R)	ostrev
stržeň	dřeň stromu (duše) s odstávajícími paprsky (též "stržeň, duša"); 2. špička vředu
stržky (F)	sáně k dopravě dřeva, trávy, sena v létě (též "smyčky, kozy, bečvanky")
stržny kořeň (F)	rozrazil lékařský
střap	cár
střap, -pál	dítě kučeravé, střapaté; 2. nadávka
střapačka	polévka "kyselica" postní (též "švihula a samorostlá"); 2. polévka zelná bez tuku se "zátřepkú"
střapaňa	polévka zelná, "kyselica"; 2. žena rozcuchaná
střapat' sa +	vzpouzet se, protestovat
střapatý	rozcuchaný
střapcovat' sa	kasat se, stavět se, sápat se (na koho)
střapčit' sa	vzpouzet se, protestovat, rozčilovat se
střapec	střapec; 2. hrozen, soubor květů nebo plodů kužel. tvaru (akátu, rybízu ap.)
střapit' sa	zlobit se, vzpouzet se, škorpit se, ježit se; 2. stavět se, vynášet se
střapkat'	lehce vydojovat ovce
střapy	cáry, hadry, cucky
střást' sa	zbavit se
střebačka	okal, nápoj pro dobytek
střebat'	srkat, pít hltavě; 2. vstřebávat
střebkat'	pomalu lokat, popíjet
střebla, -lacko	střevle, rybí potěr
střebličky	jehličky sněhové drobné
střečkem	splašeně, tryskem
střečkovat'	plašit se (před "hovady", ne střečky)
střečkovat'	plašit se
střed'	??? ("sladký jak střed")
střehnút'	chránit, hlídat

střecha	střecha šindelová, též "vazba a krytí" (<i>díly: "podkrok evnica, svázka, krokvy, námětky, odháňka/okapový prah, podstupnice/hambálky, krokévky; po "olatování" se pobije celá střecha "šindelem" a po obou stranách se opatří "schlopci"</i>); <i>štít domu tvoří "lomenica", jejíž součásti jsou "svisle, lišty, vyzír, okřídli, ostřešnica, kozlub/baňa, makovica/baňka, káčer/šuta/pohlavek"</i>)
střechový tvar	tvar umožňující vydlabání prohlubně na rubové straně
střechýl	rampouch
střechýl	vánoční ozdoba
střela	užší, zašpičatělá, podélná část šindele
střela (Z)	první natočená sklenice piva (je kalná)
střelená a ťatá	koule vystřelená, sečné poranění
střelenú ranú	rychle, okamžitě, jako střela
střelený	podnapilý
střelit'	střelit, prásknout; 2. udeřit
střemšín	střemcha
střemšíňky	ovoce střemchy
střenka	držadlo nože
střepat' sa	zbýt se, zbavit se
střepy	náčiní kuchyňské
střeška (M)	stříška
střešňa	třešň - strom i plod (<i>lid. názvy odrůd: "bělice, černé, černice, uherky, drobné, chrupky, křúpalky, křupy, srcovky, viné, vinohradské, vrabčinky"</i>)
střetávat' (sa)	potkávat (se)
střetnúť	potkat
střevla	slunka (ryba)
střezálka	třezalka
stříbro	peníze
střídňík	závodčí
střihnúť	pršet z boku
střihoň	čarodějník; 2. švihák
střík	struk (<i>na vemeni</i>), (též "cecek")
střikač	střikačka
stříň	zmrzlý škraloup sněhu, krusta ledová
střín (B)	ledový škraloup
stříně	děti sester (mn. "stříňata")
střípjať sa	chvět se, třást se (zimou, strachem)
střív	střevíc
střívě	boty ženské sněrovací polovysoké
střívě mn.	obuv ženská kožená polovysoká sněrovací
stříž	stříhání ovcí; 2. střízlík
střížavky	mlžný opar nad horami po dešti
střížavy, -hy	beránky (mraky)
střízbisko	příjmení

střízby	s jasnou myslí, střízlivý
střízvit' sa	čistit se (kráva po otelení); 2. vyjasňovat se (nebe a hvězdy)
střízvý, -zbý	střízlivý
studénka	studánka
studňa	studna
studňák	skruž
st'uhélek	rampouch
stuchlý	stuchlý, plesnivý
stuocát', -tel, -ty	odtud, odsud
stúpit'	šlápnout, stoupnout, vstoupit (<i>Stúpil do hovna.</i>)
stúpit' do očí	slzet
stúpit' na	zašlápnout
stúpit' si	stoupnout si
stupňa ž	stupeň
stupovat (B)	zbavit děvče svobody
stvárat'	vyvádět, přetvařovat se, zoufale vykřikovat, naříkat bezdůvodně, přehánět, dělat z něčeho víc, než na tom skutečně je (<i>Nestváraj!</i>); 2. činit nepravosti; 3. vyrábět
stvora	příšera, strašidlo
stvora	strašidlo
styknút' sa	srazit se
styrnúť sa	setkat se, střetnout se
stýskat' si	naříkat, stěžovat si
súce	soudce
súci	možný, hodící se, jsoucí (obv. v záporu) (<i>To není súci. - nesluší se to</i>); 2. vhodný, slušný, slušivý, vžitý, přiměřený, přijatelný, -ě viz "kadľub"
súdek	příkop v poli
sudnica	plot z vrbového proutí
súhrada	dlouhý nos
suchá trnka	suchý buk
suchár	křížala, sušené jablko
suchár	člověk suchý, hubený; 2. suché ovoce
suchár (R)	viz "súška"
suchárek	suché křoví, roští (též "haľuzí")
sucháří (Vi)	revmatické bolesti ("suché lámky v kost'ách")
suché dření	revmatismus
suché ščípání	vřes
suchot'anka (F)	vřes
suchotina (R)	vřes
suchotnica (VK)	vřes
súchoty	souchotiny, tuberkulóza
suchučko	sucho a teplo (o půdě)
suchučký	přeschlý
suchý	hubený
suchý mlynář	mlynář, který přišel na mizinu
suka	čubka, flundra, povětrná ženština; 2. fena
sukarka (F)	snovačka

súkat'	užívat v nářečí " sú " (místo "jsou") jako Valaši; 2. soukat; 3. tkát
súkenář	soukeník
súkenický	soukenický
sukénka	sukně, suknička
súkenky mn.	papuče (soukenné, kůží podšité)
súkený	soukenný
suknica	sukně spodní úzká nad kolena z lněného nebo konopného plátna sešitá s "opléčkem a tráčky"; tvořila spodní košili, tzv. "rubáč"
súkno	sukno vlněné jemné, obvykle barvené, lisované, 2x stříhané (kus dlouhý 20-30 loket, v šířce 3/4 lokte nebo 1 1/2 až 1 3/4 lokte, vyrobené u soukeníka, který byl členem cechu)
súkno borové	sukno červenohnědé barvy
súkno brunátné	sukno tmavěčervené barvy
súkno holandské	sukno světlečervené
súkno hrubé	sukno silné, nebarvené, 1x stříhané (kus 20-30 loktů dlouhý v šířce 3/4 lokte, nebo 1 1/2 až 1 3/4 lokte)
súkno hřebíčkové	sukno fialové barvy
súkno přetahované	sukno z vlny barvené v indigu rozpuštěném v lidské moči; pak se přetahovalo v rozvařené kučemeli, aby nabylo tmavě fialové barvy. Tomuto suknu se říkalo modré, nebo také "vsacké". Dvakrát přetahované bývalo pro měšťany, vesničané kupovali světlejší.
súkno sivé	sukno bleděmodré barvy (mlynářské)
súkno vsacké	sukno vsetínských soukeníků, tmavěmodré (též "přetahované")
súkno vysoké	sukno tmavěmodré
súkrvica	krev smíchaná s vodou; 2. krev s hnisem
súl hrubá	sůl kusová
sulc	rosol, huspenina
súmez, -ek	mez ve svahu, vysoká, porostlá křovím
súmezek	mezník (kámen)
sumík	sloup v plotě
sumírovat'	sestavovat, připravovat
súmraka	soumrak, večer, podvečer
súpora	vzpěra; 2. člověk vzpurný, vzdorovitý
súporný	vzpurný, nesnášenlivý, vzdorovitý, obhroublý
súpurlivě	urputně
súpurlivý, -o	urputný, vzpurný, -ě
surák	kmen stromu bez dolní části
surdík	malý prostor pod lavicí nebo v koutě
surňa (F)	viz "prt"
suroň	surovec
surovizeň	dřevo mokré; 2. počasí sychravé
surový	syrový, nevařený; 2. chladný, nevytopený
suržica	směs žita a pšenice ("rži a žita") 1:1
suržičný	upečený ze suržice
súsek	truhla na mouku, obilí; moučnice ze štípaného dřeva; 2. přípeccí (výklenek za pecí)
súsek	truhla na obilí (též "skřich")

suspendovaný	odvolaný
sůš	včelí plást, plástev
sušák	sušárna na prádlo
sušenica	otýpka chrastí usušená
sušenina	seno s listím
sušica	jedle uschlá
sušina	pole suché (bez spodní vody)
sušírňa	srubová kůlna vybavená zařízením pro sušení ovoce a lnu (<i>topilo se v "tepličce", ovoce se sypalo na "lése v sypárni", obsluha spala v "kolibce"</i>)
sušírnik	podruh bydlící dočasně v sušárně ovoce
sušit' (keho)	podezřívát, trápit (<i>Sušil ženu tím, že ...</i>)
sůška	strom suchý, uschlý
suť sa	sunout se, sesouvat se, posunovat se
suza	slza
súžení	soužení
súžit'	soužit, trápit
sužovat'	trápit
svačina	oběd (oběd se vařil jen v létě při práci na poli)
svačit'	obědvat (<i>na Val. se v poledne svačilo, protože se nevařilo a jedlo se to, co zbylo od rána</i>)
svad'ba	svatba
svadbit' sa	strojit, připravovat svatbu (o rodičích nevěsty a ženicha)
svala	valoun, velký kámen
svalit'	zastřelit ("svalil jeleňa")
svargač	lis na tvaroh
svat	tchán, "družba"
svat'ba (Vi)	výslužka ze svatby
svaté slova	Ježíš, Maria, Jozef!
svatička	svatebčanka
svatík (Z)	otec nevěsty a ženicha
svatka (Z)	žena "svatíka"
svatojánek	svatojánská muška
svatojánské kvítko	kopretina
svatvečer	večer před svátečním dnem
svažitý	svažující se, strmý
svázka	příčný trám, který váže "podkrokevnice"
svěceníček	nádobka na svěcenou vodu
svěchat', -dčat'	slušet, být vhodným
svěčit', -čat'	slušet (<i>Svěčí jí to jak krávkě sedlo.</i>)
svěčný (Z)	slušivý
svědit'	svědit, promrzat (<i>Svědíja ňa uši.</i>)
svědomé pivo	pivo vypité na potvrzení litkupu nebo sjednané věci
svědomí	výčitky
svědomý	známý, ten, kdo zná nás (<i>Je nám svědomý.</i>); 2. svědečný, potvrzující "litku" ("svědomé pivo")
svědrem	šikmo ("hledí svědrem")

svěrák	viz "natáhač"
svést' sa (M)	přihodit se, stát se
svět	svět, cizina, život; 2. lidé, obyvatelstvo, lidstvo (<i>Tolkého světa!</i>)
světídlák	hoblík na strouhání "světideľ"
světídlo	tříška na svícení
světídlo	louč (buková nebo dubová hoblina)
světla	oči zvěře
světlík (R)	bylina ?
světlina	místo v lese osvětlené sluncem
světliť sa	projasňovat se
světloňoň, -noh	bludička, která lidi straší, ale jim neublíží
světluška	svatojánská muška
světový	znalý světa, světácký
světy	dálka, množství ("tolký svět, toliké světy" - taková dálka; "svět pola" - kus pole)
svěžený	rosený, zalévaný
svíca	svíčka, svíce
svícník, -tník	svícen
svícny, -tný	zřejmý, veřejný ("haňba svícna" - hanba zřejmá)
svíčkovica	omáčka svíčková; 2. svíčková pečeně
sviják	zařízení z něhož se převíjela příze pomocí "kružce" na cívky člunku u tkalcovského stavu
svíjanka	velikonoční pomlázkový koláč
svíjat'	svíjet, svinovat přádlo (<i>Svíjá cvisty na korovratě.</i>); 2. utíkat (<i>Hnali ho, ten svíjál.</i>)
svíjat' sa	svíjet se
sviňa	prasnice (rozmnož. - "húká sa, je sprašná, oprasí sa"); 2. brzda formanského vozu
svina, -ec (M)	??? ("látať svinu")
sviňák	nemrava; 2. valašský tanec
svinčík	nepořádek
svinit'	dělat nepořádek, špinit, mazat
svínit' (Vi)	drobně přšet, mrholit (<i>Jak je venku? Svíní.</i>)
sviňská škut'	štětiny prasečí
sviňská veš	bolehlav (jedovatá bylina)
sviňský	prasečí, vepřový ("sviňská koža"); 2. nepříjemný
sviňúry	chlívek pro vepře
sviselní	štítový, to co je ve "svislách" ("sviselní okno")
svisla	trám v "ľomenici" na něž se přibíjí prkenné pažení
svisle, -lí	desky ve štítu svislé
svit	svítání ("od svitu do mraku")
svít'avý	lesklý (boty "na svít'avo")
svítek	vláknó uzeneho masa; 2. vlasy tukem spleené
svitky	stopy činnosti housenek dřevokazného hmyzu
svítný	zřejmý, zjevný (<i>To je g hanbě svítněj.</i>)
svízeliť sa	lopotit se
svíží	čerstvý, svěží, syrový (prut, ovoce, voda, máslo, maso)

svíží maso	maso neuzené (též "svíží klobáse")
svíží trnky	švestky nesusšené
svjadic'	svrbět, svědit
svlačák	sáně střední na ruční svážení dřeva
svlačisko	pole hrbolaté na příkré stráni
svlak	dřevo vlečené za vozem
svobodník, slo- svoje domú (M)	svobodný fojt, později sedlák, který se vykoupil z roboty svůj domov
svojnost'	samostatnost
svojský	domáci
svořének, švo- svrbět'	závlačka malá svědit (<i>Svrbí ho koža.</i>)
svrbit'	svědit (po štípnutí štěnice)
svrček	cvrček
svrčela	kvíčala ?
svrchu (M)	zhruba, asi, skoro, téměř
svúj	samostatný, vlastní, ojedinelý, zvláštní; 2. s číslovkou k označení neurčitosti (<i>Má svojích třicet rokú.</i>); 3. svůj (můj, náš) vlastní (<i>Pase na svém.</i>); 4. mající svou hlavu
syčat'	pršet drobným deštěm
syčat'	mžít
syčet', -čat'	mrholit
syhla	lesní lučina
sýkora	desetník; 2. chyba v pletenině (u punčoch)
synek, -ček	chlapec (užívá se jen v jedn. čísle, v množném "chlapci")
sypačka	opálka průměru 40-45 cm, bývá též opatřena uchem
sypané	obilí vymláčené
sypárňa	prostor v "sušírni" vybavený "lésama" na něž se sypalo ovoce určené k sušení
sypat'	sypat; 2. dávat zrna při výmlatu (množství); 3. mít dobrou úrodu obilí
sypat'	vkładat ovoce na "lése v sušírni"
sypat' sa	odcházet, brát se k odchodu, pospíchat (<i>Syp sa už dom! Ten (sa) sype.</i>); 2. hnát do klasů, tvořit klasy (<i>Réz sa už sype.</i>)
sypět'	chraptět; 2. syčet ("had sypí")
sýpka	část půdy nad jizbou
sypký	moučný
sypný (Z)	vydatný
sypovina	sypkovina
sypy	sýpka
syr	sýr
sýr	tvaroh
syr baraní	pozdní sýr říjnový, pojmenovaný podle doby připouštění beranů
syr drobený	název pro "brynzu" užívaný v N. Hrozenkově

syr hrudkový	ovčí sýr vzniklý ze "sladkého syra" odkapáním "kapálky v hrudařce" a vyschnutím sýroviny (<i>jeho rozmělněním a nasolením vznikne "brynza", zaležením "syr k mazání" a uzením "záškorník"</i>)
syr k mazání	sýr vzniklý z plátků "hrudkového syra" (<i>Pláty se prokládaly plátnem namočeným ve slané vodě, které se denně překládaly. Sýr se zaležel, zvláčněl a měl konzistenci másla; nebyl "očný", ale byl chutný.</i>)
syr kozí	viz "kozí syr"
syr ovčí	ovčí sýr - druhy vyráběné na Valašsku: "sladký syr, hrudkový syr, drobený syr (brynza), syr k mazání, záškorník a rak"
syr peprný	viz "brynza"
syr sladký	ovčí sýr sladký (čerstvý) vzniklý "zesýřením" čerstvého ovčího mléka, které se "zehnało", tj. uhnětlo v hrudku, a uložilo do "hrudařky" k odkapání, čímž vznikl "syr sladký hrudkový a kapálka"
syr strniskový	tučný sýr získaný ze strništní pastvy
sýrák	cedník na žinčici
syrčák (B)	vdolek se sýrem
syrkovňa	továrna na zápalky
syrnica	polévka mléčná sýrová, ochucená brynzou nebo zakyslým ovčím mlékem (též "domikát")
syrnica vodová	polévka sýrová - chléb, sůl, česnek, máslo, brynza zalité horkou vodou
syrník	prodavač syra; 2. viz též "hrudařka"
syropak (F)	nádoba dřevěná na srážení sýroviny
syrovátka ovčí	syrovátka z ovčího mléka vzniklá po "zesýření" (jejím vařením vznikne "žinčica" a s ní "urda a rak")
syrovo (F)	sychravo
syřidlo	viz "glaga"
syřišče	viz "glaga"
sýřit'	viz "glagovat'"
sýsat'	nahlížet, upřeně hledět; 2. nepokojně se pohybovat, vrtět se; 3. mířit (zbraní)
sýsnút'	nahlédnout někam (zvědavě), strčit nos
sýsnút' sebú	mrštit sebou, skočit ("sýsá sebú" - jde rychle)
sytný	syťý